

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน

Development of Training Course for Total Quality Management in Private Vocational Education Institutes

กัณฐษา จารุจินดา¹
พิสิฐ เมธาภัทร²
ไพโรจน์ สติธยากร³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาและประเมินระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน และเพื่อพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าแผนก สาขางาน/หน่วยงาน จากสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และผลลัพธ์การบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดตามการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ หลักสูตรฝึกอบรมระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 11 หัวข้อเรื่อง ใช้เวลาในการฝึกอบรม 3 วัน ซึ่งการประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรม โดยการประยุกต์ใช้รูปแบบชิปซึ่งผลการประเมินด้านบริบท พบว่าหัวข้อของหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด การประเมินปัจจัยนำเข้าพบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องสูงกันในทุกองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม การประเมินกระบวนการ พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ภาคทฤษฎีมีค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85.14 /84.04 และภาคปฏิบัติมีค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 95.87 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และมีผลการประเมินการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก การประเมินผลผลิต พบว่า ผู้ผ่านการฝึกอบรมนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการดำเนินการจัดทำระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : ระบบการบริหารคุณภาพ แบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน หลักสูตรฝึกอบรม

¹ นักศึกษาปริญญาเอก แขนงวิชาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา สาขาวิชาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

² รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

Abstract

The purposes of this research are to: 1) evaluate and develop the Total Quality Management System in private vocational education institutes and 2) evaluate and develop the training course for Total Quality Management System for private vocational education institutes in Thailand. The research can be summarized as follows.

The Total Quality Management System in private vocational education institutes has been developed from the needs and problem analysis from the actual case study. The data were then compared with the management system in other countries with similar context. The components of the system included: 1) the input data derived from the context analysis which refers to both internal and external analysis of the premises as well as target and challenge specification. 2) The process included the institutional direction, the strategic plan, the importance of clients and stakeholders, human resources, process planning, knowledge assessment, and management as well as the operational results. 3) The output referred to the holistic evaluation of the organization and the summary of activities for Total Quality Management System. 4) The results of Total Quality Management included internal quality assessment results, students' achievement, institutional awards, and satisfaction of both clients and stakeholders. The experts evaluated the Total Quality Management System in private vocational education institutes at very high appropriateness according to the research hypothesis.

The training course for Total Quality Management System in private vocational education institutes was developed from the related requirements consisting of 11 topics for 3-day training. The CIPP Model was used for the training course evaluation and the result for context evaluation showed that the training topic was very appropriate. The input evaluation revealed high IOC value in every aspect on the course objectives and behavioral objectives. The process evaluation reported high achievement on the theoretical part at 85.14/84.04 and the practical part at 95.87 higher than the set criteria and with high satisfaction. The product evaluation showed the remarkable level of applying the knowledge and skills by the administrators, teachers, and educator participants.

It can be concluded that the training course development for Total Quality Management System in private vocational education institutes reached high efficiency according to the research hypothesis.

Keywords : Total Quality Management System, Private Vocational Education Institute, training course

1. บทนำ

สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมในการจัดการศึกษาให้กับสมาชิกของสังคม เพื่อให้เกิดความสามารถในการประกอบอาชีพ อันเป็นแรงงานที่สำคัญยิ่ง การบริหารการศึกษาเอกชน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนี้ มีคณะบุคคลหรือเจ้าของคนเดียวเป็นผู้จัดตั้งขึ้น ซึ่งใช้ทรัพยากรหลักทั้งบุคคล ทุนทรัพย์และวัสดุอุปกรณ์ของตนเอง มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาเพื่อเป็นทางเลือกให้ประชาชนสามารถเลือกใช้บริการได้ตามความต้องการ โดยรัฐบาลเปิดโอกาสและให้การสนับสนุนภาคเอกชนให้เข้ามาทำหน้าที่ในการจัดการศึกษาได้ แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐ และให้การสนับสนุนช่วยเหลือเพื่อให้สถานศึกษามีรายได้พอที่จะนำไปปรับปรุง พัฒนาให้มีคุณภาพและมาตรฐานสูงสามารถดำรงให้อยู่ได้ด้วยรายได้ของตนเอง

จากการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก รอบที่ 2 ที่ผ่านมามองเห็นว่า สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินมีอยู่มาก เนื่องจากการบริหารงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน จะบริหารแบบเครือญาติ ขาดการมีส่วนร่วมในการทำงานอย่างจริงจัง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548) ในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของเอกชน ซึ่งพบปัญหาเกี่ยวกับการขาดการสนับสนุนในระดับนโยบายจากผู้บริหารระดับใดระดับหนึ่ง ทำให้การทำงานไม่ราบรื่น มีอุปสรรคจากผู้บริหารในด้านการปฏิบัติงาน และการสนับสนุนด้านงบประมาณ ที่จะต้องใช้เพื่อการร่วมมืองานกับครู ผู้ปกครองและชุมชน ผลการวิจัยแนวโน้มทางการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2536) พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความอยู่รอดของสถานศึกษาเอกชน คือ คุณภาพทางด้านวิชาการ ซึ่งมีผลการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาของนักเรียนและผู้ปกครอง

จากปัญหาดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนโดยส่วนรวมของประเทศมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ เช่น ปัญหาความอยู่รอดของสถานศึกษา ปัญหาคุณภาพการเรียนการสอน ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีประสิทธิภาพในการสอน ปัญหาบุคลากรครูที่มีการเข้า-ออกระหว่างปีการศึกษาบ่อย และปัญหาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชนที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ พฤติกรรมการบริหารการจัดการของผู้บริหารที่ยังไม่สามารถบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชกฤษฎีกาของ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน สมศ.) พ.ศ. 2543

ดังนั้นระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาเป็นเรื่องสำคัญ และในยุคของการแข่งขันคุณภาพดังกล่าวนี้ ได้มีการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพและเทคนิคการบริหารต่างๆ ขึ้นมาหลายรูปแบบเช่น ระบบมาตรฐาน ISO 9000 ระบบ BS 5750 ระบบ ANSI / ASQC (สมศักดิ์ ตลประสิทธิ์, 2539) ระบบควบคุมคุณภาพ (Quality Control : QC) ระบบ CWQC ยุทธศาสตร์ 5 ส การรีเ็นเจอร์ระบบ (Reengineering) ระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร (Total Quality Management : TQM) เป็นต้น ซึ่งระบบและแนวคิดด้านการบริหารคุณภาพเหล่านี้ ต่างก็มีการดำเนินการและประสบความสำเร็จมาแล้วในหลายๆ แห่ง โดยเฉพาะในวงการธุรกิจ แต่ถ้านำแต่ละระบบมาวิเคราะห์ จะเห็นว่าต่างก็มีจุดอ่อนและจุดแข็งแตกต่างกันไป (บรรจง จันทมาศ, 2542) ดังนั้นการนำแนวคิดและหลักการระบบคุณภาพเหล่านี้มาใช้ในการพัฒนาองค์กรต้องเลือกและประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับองค์กร จึงจะได้ผลและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนนำความรู้และทักษะไปใช้การบริหาร การวางแผน การพัฒนาองค์กร และการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานตามความต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาและประเมินระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน

2.2 เพื่อพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน

3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

3.1 การบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร
การบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร เป็นระบบการบริหารที่มุ่งเน้นให้บุคลากรภายในองค์กรตระหนักถึงคุณภาพในทุกด้าน และทุกขั้นตอนของกิจกรรม โดยต้องร่วมมือ ร่วมใจกันปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการทั้งภายนอกและภายใน

จากแนวคิดของนักวิชาการต่างๆ สามารถสรุปเป็นหลักการบริหารคุณภาพซึ่งมี องค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่

1. การบริหารเชิงระบบ หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยคำนึงถึงองค์ประกอบทั้งหมดที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ทั้งด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต

2. การศึกษาความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้ที่เกี่ยวข้อง หมายถึง การประเมินความพึงพอใจและการศึกษาความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการดำเนินงาน เช่น ผู้ปกครอง ผู้เรียน สถานประกอบการ

3. การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง หมายถึง ความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนด เช่น ความร่วมมือกับผู้ปกครอง สถานประกอบการ

4. การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยการวิเคราะห์ปัญหา หรือข้อบกพร่องที่พบจากการดำเนินงาน การปฏิบัติการแก้ไขปัญหา หรือข้อบกพร่องและรวมถึงการป้องกันปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

5. การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงหมายถึง การรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติงาน และการจัดทำสารสนเทศ ผลการปฏิบัติงาน เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพและใช้ในการอ้างอิง และการสะสมเพื่อนำไปสู่การจัดการความรู้

6. การมุ่งเน้นผลลัพธ์ หมายถึง การดำเนินงานโดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.1 องค์ประกอบของการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร

องค์ประกอบของการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร หมายถึง สิ่งที่สำคัญที่เป็นตัวแปรหรือเกณฑ์ในการพิจารณาเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร ซึ่งนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงไว้ดังนี้ คือ

Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA) ได้กำหนดองค์ประกอบของ การบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรไว้ 7 ประการดังนี้ (สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์, 2539)

ประการที่ 1 ภาวะผู้นำ หมายถึง ความยึดมั่นผูกพันอย่างจริงจังจากผู้บริหารทุกระดับ โดยเฉพาะผู้บริหารระดับสูงสุดขององค์กรที่ต้องให้การส่งเสริม สนับสนุนเอาใจใส่อย่างจริงจังและต่อเนื่องซึ่งเปรียบเสมือนเป็นตัวผลักดันสำคัญ (Driver) ประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

ระดับสูง ภาวะผู้นำในระบบองค์กร และความรับผิดชอบต่อสาธารณะและประชาชน

ประการที่ 2 สารสนเทศและการวิเคราะห์ ประกอบด้วย การจัดการข้อมูลและสารสนเทศ การใช้ข้อมูลเปรียบเทียบแข่งขันกับหน่วยงานอื่นๆ และการวิเคราะห์และใช้ข้อมูล

ประการที่ 3 ยุทธศาสตร์และการวางแผนปฏิบัติการ ประกอบด้วย การพัฒนายุทธศาสตร์และการนำยุทธศาสตร์ไปใช้

ประการที่ 4 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการจัดการ ประกอบด้วย การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการประเมินผล ระบบส่งเสริมผลการปฏิบัติงาน และความ เป็นอยู่ที่ดีและความพึงพอใจของพนักงาน

ประการที่ 5 การบริหารกระบวนการ ประกอบด้วย การออกแบบและแนะนำผลิตภัณฑ์ บริการของบริษัท การบริหารกระบวนการผลิตสินค้า การบริการและการส่งมอบ การบริหารกระบวนการ บริการที่สนับสนุน การบริหารประสิทธิภาพของเครือข่ายที่จัดส่ง

ประการที่ 6 ผลการดำเนินงานของธุรกิจ ประกอบด้วย ผลการดำเนินงานของบริษัท ผลทางทรัพยากรมนุษย์ และผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายผู้จัดส่ง

ประการที่ 7 การเน้นผู้รับบริการและความพึงพอใจของผู้รับบริการ ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับผู้รับบริการและการตลาด การจัดการด้านความสัมพันธ์กับผู้รับบริการ การวัดความพึงพอใจของผู้รับบริการและผลของความพึงพอใจของผู้รับบริการ

3.1.2 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการในการนำ TQM มาใช้ในองค์กร

จากแนวคิดของนักวิชาการข้างต้นเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานในการนำการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร ซึ่งสรุปเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมการดำเนินงาน

ขั้นที่ 2 การดำเนินงานตามแผน

ขั้นที่ 3 การตรวจประเมินผลการปฏิบัติงาน

ขั้นที่ 4 การสรุปผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน

3.2 การบริหารอาชีวศึกษาเอกชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2543)

ได้อธิบายถึงขอบข่ายของคุณภาพโรงเรียนเอกชน ไว้ว่า การกำหนดคุณลักษณะของคุณภาพของโรงเรียนเอกชนที่พึงประสงค์ ตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวความคิดดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนเอกชนที่ดีต้องให้บริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพ

2. คุณภาพโรงเรียนต้องครอบคลุมภารกิจของโรงเรียนทุกด้านที่สามารถทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะหรือคุณสมบัติที่หลักสูตรนั้นๆ กำหนดไว้ รวมทั้งมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม

3. ภารกิจจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นการทำงานเชิงระบบ คือ ตัวป้อน กระบวนการที่เป็นการประสานสัมพันธ์ระหว่างตัวป้อนต่างๆ ให้เกิดการดำเนินงาน เพื่อไปสู่เป้าหมายขององค์กรและมีผลผลิต

3.3 การจัดการอาชีวศึกษา

การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อชีวิต โดยมุ่งให้ผู้ได้รับการศึกษา หรือฝึกอบรมให้มีสมรรถภาพในการทำงาน มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รวมทั้งความรู้ความสามารถและทักษะในการผลิต ซึ่งมีคำอยู่ 2 คำ ที่ใช้ในการศึกษาเพื่ออาชีพ คือ การอาชีวศึกษา (Vocational Education) และเทคนิคศึกษา (Technical Education) ดังนี้ (สุรเจต ไชยพันธ์พงษ์, 2549)

1. การอาชีวศึกษา เป็นการศึกษาวิชาชีพสาขาต่างๆ ที่อาศัยความรู้ระดับต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งรวมถึงการศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เพื่อผลิตกำลังคนตั้งแต่ระดับแรงงานทั่วไป (Unskilled) ไปจนถึงแรงงานฝีมือ (Skilled)

2. เทคนิคศึกษา เป็นการศึกษาวิชาชีพในระดับการศึกษาที่สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อผลิตกำลังคนที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน ระดับกึ่งวิชาชีพชั้นสูง (Semi Professional) เป็นการศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค

สรุปว่าการอาชีวศึกษา เป็นจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ ความสามารถ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ รวมทั้งการสร้างอุปนิสัยที่ดีและจำเป็นในการทำงาน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยใช้ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ร่วมกับข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งมีวิธีการวิจัยดังนี้

4.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการประเมินระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในการบริหาร

สถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวนทั้งสิ้น 9 คน

กลุ่มเป้าหมายที่นำหลักสูตรฝึกอบรมระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนไปใช้จริงได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าแผนก/สาขางาน/หน่วยงานจากสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 1 แห่ง โดยเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด

4.2 ขั้นตอนการวิจัย

4.2.1 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร

4.2.2 ร่างระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร

4.2.3 ประเมินระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร

4.2.4 ร่างหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารคุณภาพแบบมุ่ง

4.2.5 ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร

4.2.6 นำหลักสูตรฝึกอบรมระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรไปใช้จริง

4.2.7 ติดตามและประเมินผลระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.3.1 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรเครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4.3.2 การประเมินระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรเครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบประเมินความเหมาะสม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4.3.3 การร่างหลักสูตรฝึกอบรมการพัฒนาการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรม

4.3.4 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบประเมินหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งประกอบด้วย แบบทดสอบภาคความรู้ แบบประเมินภาคปฏิบัติ และแบบประเมินผลหลังการฝึกอบรม

4.3.5 การนำหลักสูตรฝึกอบรมระบบการบริการคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรไปใช้จริงเครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบประเมินหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งประกอบด้วย แบบทดสอบภาคความรู้ แบบประเมินภาคปฏิบัติ และแบบประเมินผลหลังการฝึกอบรม

4.3.6 การติดตามและประเมินผลการนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ดำเนินการจัดทำระบบการบริการคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสอบถาม มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

5. สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการพัฒนากระบวนการบริการคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน พบว่าระบบการบริการคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีรายละเอียดองค์ประกอบของระบบการบริการคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาโดยมีทั้งหมด 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก และการกำหนดเป้าหมายและสิ่งท้าทาย 2) กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย การนำองค์กร การวางแผนยุทธศาสตร์ การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคลการจัดการกระบวนการ การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ และผลลัพธ์การดำเนินการ 3) ผลผลิต (Output) ประกอบด้วย การประเมินผลภาพรวมขององค์กร และสรุปผลการจัดกิจกรรมการบริการคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร 4) ผลลัพธ์ (Outcome) ประกอบด้วย ผลการประเมินคุณภาพภายใน ผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนของนักเรียนรางวัลของสถานศึกษา/นักเรียน และความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนผลการประเมินความเหมาะสมของระบบการบริการคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษา โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 ท่าน พบว่าระบบการบริการคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษา มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ ในภาพรวมจึงมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ

5.1.2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระบบการบริการคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้รูปแบบซีพี (CIPP Model) ของ Daniel L. Stufflebeam ซึ่งสามารถสรุปผลการประเมิน

ประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมระบบการบริการคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ดังนี้

1. การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation : C) ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) ผลการประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมการบริการคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกันทุกรายการมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.00 ซึ่งมีค่าความสอดคล้องสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 0.5
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) ผลการประเมินผลประสิทธิภาพของหลักสูตร พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 20 คน มีคะแนนจากการทำแบบฝึกหัด ร้อยละ 85.14 และมีคะแนนจากการทำแบบทดสอบ ร้อยละ 84.04 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 และมีคะแนนจากการปฏิบัติงาน ร้อยละ 95.87 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 75 และพบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีผลการประเมินหลังจากการการฝึกอบรมระบบการบริการคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนในภาพรวมมีผลการประเมินตรงกันในระดับมาก
4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) ผลการประเมินการนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการดำเนินการจัดทำระบบการบริการคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน จากผู้บริหารบุคลากรสายการสอนและบุคลากรทางการศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 การพัฒนาระบบการบริการคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน การพัฒนาระบบการบริการคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดขององค์ประกอบของระบบการบริการคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาโดยมีทั้งหมด 4 องค์ประกอบดังนี้ ข้อมูลปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) จากการบริการคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร โดยรวบรวมทั้งข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่ เอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิดและหลักการจากรูปแบบการบริการคุณภาพของประเทศสหรัฐอเมริกา ยุโรป ออสเตรเลีย

ญี่ปุ่น สิงคโปร์ และไทย มาทำการวิเคราะห์เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกันและตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการนำมาพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน จากนั้นผู้วิจัยได้นำระบบที่พัฒนาขึ้นมาประเมินความเหมาะสมของระบบ โดยผลการประเมินความเหมาะสมของระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 ท่าน พบว่าระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ในภาพรวมจึงมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เนื่องมาจากแนวทางการพัฒนาระบบผู้วิจัยได้นำหลักและรูปแบบการบริหารคุณภาพของประเทศสหรัฐอเมริกา ยุโรป ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น และของไทยที่มีความสอดคล้องกันและตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการ มาใช้เป็นกรอบการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน สอดคล้องกับอนันต์ เตียวต้อย (2551) ที่มาขององค์ประกอบได้ถูกสังเคราะห์จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ตามกระบวนการทางสถิติจึงได้ 7 องค์ประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารคุณภาพแห่งชาติมีลคอร์มบัลด์ริจ (MBNQA) กรอบของ Baldrige National Quality Program ในversion 2009-2010 สำหรับสถาบันการศึกษา Education Criteria for Performance Excellence รูปแบบการบริหารคุณภาพของไทย (TOA) และการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ที่มีองค์ประกอบที่สำคัญ 7 ประการคือภาวะผู้นำหรือการนำองค์กรยุทธศาสตร์การวางแผนความพึงพอใจของลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสารสนเทศและการวิเคราะห์ทางสถิติ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์การจัดการกระบวนการและผลลัพธ์หรือผลการดำเนินงานทางธุรกิจนอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการโดยสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการบริหารคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จมีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ประการคือ 1) ความมุ่งมั่นและการมีส่วนร่วมของผู้บริหารเพื่อสนับสนุนการดำเนินการในทุกระดับขององค์กรอย่างต่อเนื่อง 2) การให้ความสำคัญลูกค้าภายในและลูกค้าภายนอก 3) การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนทุกระดับและทุกหน่วยงานในองค์กร 4) การปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง 5) การคำนึงถึงผู้ส่งมอบว่าเป็นหุ้นส่วนและ 6) การมีวัดและการประเมินผลงาน

5.2.2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน

หลักสูตรฝึกอบรมระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่พัฒนาขึ้นและนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายแล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร ซึ่งผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 20 คน มีคะแนนจากการทำแบบฝึกหัด ร้อยละ 85.14 และมีคะแนนจากการทำแบบทดสอบร้อยละ 84.04 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 และมีคะแนนจากการปฏิบัติงาน ร้อยละ 95.87 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 75 อาจเนื่องมาจากในการออกแบบหลักสูตร ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการวิเคราะห์หัวข้อเรื่องโดยนำหัวข้อเรื่องทั้ง 11 หัวข้อมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้หัวข้อเรื่องย่อยที่มีรายละเอียดที่ลึกซึ้งของเนื้อหา โดยวิเคราะห์ถึงความรู้หลัก ความรู้ย่อยในแต่ละหัวข้อเรื่องจากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อกำหนดสร้างหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนจึงส่งผลให้การประเมินหลักสูตรมีประสิทธิภาพด้วย ซึ่งสอดคล้องกับอนันต์ เตียวต้อย (2533) ในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมโดยกำหนดเนื้อหาสาระของหลักสูตรจากการวิเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอนวิชาชีพแบบโครงการที่พัฒนาขึ้นซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อกำหนดหัวข้อเรื่องหรือหน่วยการฝึกอบรม จากนั้นวิเคราะห์หัวข้อเรื่อง (Topic Analysis) เพื่อให้ได้ความรู้หลักและความรู้ย่อยนำมากำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมแล้วนำมาสร้างชุดฝึกอบรมซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาสื่อประกอบการฝึกอบรมแบบฝึกหัดแบบทดสอบและกำหนดวิธีการสอนตามลำดับ

5.2.3 การประเมินผลการติดตามและประเมินผล การนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการดำเนินการจัดทำระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน

การติดตามและประเมินผลการนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการดำเนินการจัดทำระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่ผู้วิจัยนำหลักสูตรไปใช้จริง ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนจำนวน 1 แห่ง ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากรสายการสอน และบุคลากรทางการศึกษามีผลการประเมินในระดับมากที่สุด เนื่องมาจาก บุคลากรในสถาน

ศึกษาทุกภาคส่วนนำความรู้ ทักษะที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการดำเนินการจัดทำระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรภายในหน่วยงานของสถานศึกษาจริง นอกจากนี้มีการปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อให้ตอบสนองต่อกับยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตามนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศ ความพึงพอใจต่อการจัดทำแผนพัฒนาครูช่างอุตสาหกรรมในสถานศึกษาพบว่าแผนพัฒนาครูช่างอุตสาหกรรมมาจากการรวบรวมข้อมูลและหาความต้องการจำเป็นที่แท้จริงเพื่อนำมาจัดทำฐานข้อมูลการทำแผนระยะเวลาที่กำหนดระยะเวลาการเริ่มต้นและการสิ้นสุดของแผนไว้อย่างชัดเจนว่าจะทำอะไรเมื่อไรและจะสิ้นสุดกิจกรรมนั้นเมื่อไรมีความสอดคล้องอยู่ในกรอบของวัตถุประสงค์และนโยบายที่กำหนดไว้และมีกิจกรรม/โครงการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 2 ประการดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ควรนำระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรไปกำหนดเป็นนโยบายให้กับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนในสังกัดนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา

2. สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ควรนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ฝึกอบรมให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการนำระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรไปใช้ในสถานศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จ

3. การประเมินติดตามผลหลังฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ประเมินการนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการดำเนินการจัดทำระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนจากผู้บริหารบุคลากรสายการสอน และบุคลากรทางการศึกษา จึงทำให้ไม่ได้ผลเท่าที่ควรอย่างแท้จริง ดังนั้นในการประเมินติดตามให้มีความยั่งยืนและคงทน ควรประเมินตามสภาพจริงของทุกหน่วยงานในสถานศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินการจัดทำระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในแต่ละหน่วยงานในสถานศึกษา เพื่อให้มีการประเมินหลายด้านทำให้เกิดความเชื่อถือและความยั่งยืนต่อไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรกำหนดดัชนีเกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานศึกษาให้สอดคล้องกับระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน เพื่อใช้สำหรับการประเมินสภาพจริง และเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ประเมินการบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเข้ารับการฝึกอบรมและหลังรับการฝึกอบรม ของ ผู้บริหาร บุคลากรสายการสอน และบุคลากรทางการศึกษา ในการฝึกอบรมการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร เพื่อนำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาอย่างแท้จริง

3. ควรวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการจัดทำระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษาของบุคลากรทุกระดับในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน เพื่อนำข้อมูลมาใช้กำหนดวิธีการขับเคลื่อนการจัดทำระบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสถานศึกษา โดยกระตุ้นให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพ และเต็มความสามารถของแต่ละบุคคลต่อไป

6. เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548). **มาตรฐานการศึกษาของชาติ**. กระทรวงศึกษาธิการกรุงเทพฯ : หจก.สหทัยบล็อกและการพิมพ์
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2536). **เอกสารชุดการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา**. กรุงเทพฯ : โครงการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเอกชน สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2539). **การนำเสนอรูปแบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด**. วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.,
- บรรจง จันทมาศ (2542). **ระบบการบริหารคุณภาพWISO 9000**. พิมพ์ครั้งที่ 10 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540). ระบบ
การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
แห่งชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สุรเจต ไชยพันธ์พงษ์ (2549). การพัฒนารูปแบบความ
สัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพล
ต่อการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพของ
โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ,พิษณุโลก.
- อนันต์ เตียวต้อย (2551). รูปแบบการบริหารคุณภาพแบบ
เบ็ดเสร็จในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล.
วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการ
ศึกษบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร.
นครปฐม.
- อโนมา ศิริพานิช (2553). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครู
เพื่อการสอนวิชาชีพด้วยรูปแบบการเรียนการสอน
แบบโครงการที่พัฒนาขึ้น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์
อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยและพัฒนา
หลักสูตร ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ, กรุงเทพฯ.